

ЭЛЕКТРОНДУК ТАРМАК (СЕТЬ) АРКЫЛУУ ОКУТУУНУН ТЕОРИЯЛЫК-МЕТОДИКАЛЫК КӨЗ КАРАШТАРЫ

Үзгүлтүксүз билим берүүнүн эң негизги элементтеринин бири болуп электрондук тармак аркылуу уюштурулган окуу курстары эсептелет жана ал окуу процессинин технологиялык системасында ал эң маанилүү орунду ээлейт. Үзгүлтүксүз окутуунун педагогикалык системасы окуу-тарбиялык иштер, билим алуунун максаты, билимдин мазмуну, окутуучу, студент, технологиялык система, окутуунун ыкмалары, формалары деген сыяктуу элементтер аркылуу ишке ашырылат. Интернет аркылуу окутуу бизде келе жаткан салттык окутуудан бир кыйла айырмаланып турат, ал окутуу максатка ылайык уюштурулган, интерактивдүү метод болуп саналат жана студент менен окутуучунун ортосундагы байланыш түздөн-түз окуу процессине арналат, ошондой эле бул байланышты түзүүдө убакытка жана жайгашкан жерине көз карандылык болбойт.

Тармактык курсту дидактикалык, программалык жана техникалык интерактивдик комплекс катары карап Интернет аркылуу же интранет (ички тармак) аркылуу окутуу процессин ишке ашырса болот. Студенттердин жана окутуучунун географиялык жайгашуусу окутууну жүргүзүүгө эч кандай жолтоо болбойт – эгерде аларда компьютер жана ал компьютер Интернет тармагына кошулуусу бар болсо. Ошол сыяктуу эле студенттердин баары бир убакытта, бир жерде чогулуусунун зарылчылыгы жок, окутуунун убактысы студенттердин бош убактысына ылайыкташып ийкемдүү график болот. Тармактык курстун жардамы менен белгилүү бир сабакты окууда дидактикалык цикли толугу менен берүүгө мүмкүнчүлүк бар, ал эле эмес виртуалдык лекцияларды окуу, семинардык сабактарды жүргүзүү, экзамен алуу иштерин жүргүзүүгө болот.

Тармактык курстарды окутуунун бардык формаларына пайдаланууга болот - күндүзгү, сырттан окуу жана дистанттык, ал эле эмес жогорку окуу жайына чейинки жана жогорку окуу жайынан кийинки окутууларды жүргүзүүдө пайдаланса да болот. Азыркы мезгилдин талабына ылайык тармактык курстарды гуманитардык жана социалдык-экономикалык сабактарды окутуунун дистанттык формасында пайдалануу максатка ылайык келет.

Жогорку окуу жайына ылайыкталган дистанттык окуу процессинин түзүлүшү

Электрондук тармактык курстарды уюштуруунун *дурус* жана *калыс* жактары:

Дурус жактарын айтсак:

- Окуу процессинин студенттердин убактысына карата ийкемдүүлүгү;

- Студенттер менен окутуучунун жайгашкан жеринин көз карандысыздыгы;
- Электрондук окуу куралдарды пайдалануу менен маалыматты автоматтык түрдө издөө жана кайра иштеп чыгуу, электрондук конспектилерди жүргүзүү;
- Студенттин жүргүзгөн иштерин автоматтык түрдө көзөмөлгө алуу;
- Студенттер менен окутуучулардын иштерин маалымат технологиялары аркылуу бириктирүү;
- Окууну уюштуруудагы индивидуалдык;
- Автоматташтырылган тесттик көзөмөл;
- Студенттердин өз ара байланыштары жана окутуучу менен болгон байланыштын коммуникативдүүлүгү;
- Окуунун жаңы методдорун киргизүүнүн ачыктыгы;
- Мультимедия каражаттарын колдонуу менен окуу материалдарын жеткиликтүү түрдө ишке ашыруу.

Калпыс жактарына токтолсок:

- Студенттердин жана окутуучулардын маалымат технологияларын колдонуудагы тажрыйбасынын жетишпестиктери;
 - Окуу процессин уюштуруудагы техникалык жабдуулардын кымбаттыгы;
 - Интернет тармагына кошулуу зарылчылыгы;
- Жогорку окуу жайларында тармактык курстарды уюштурууну практикалык жүзөгө ашыруу төмөндөгүдөй этаптарга бөлүнүп каралат:
- 1) Тармактык курстун дидактикалык талаптарын иштеп чыгуу;
 - 2) Тармактык курстун техникалык талаптарын иштеп чыгуу;
 - 3) Тармактык курстун структурасын иштеп чыгуу;
 - 4) Курсту тармакка кошуп ишке киргизүүнүн инструменттерин тандоо;
 - 5) Бериле турган курстун мугалимине болгон талаптар;
 - 6) Тармактык курстун окуу куралын даярдоого окутуучулар үчүн методикалык – көрсөтмөлөрдү даярдоо;
 - 7) Окутуучулар үчүн интерактивдүү, он-лайн, мультимедия окутуунун методикасын иштеп чыгуу;
 - 8) Студенттер үчүн тармактык курста окуп билим алуу үчүн кеңеш-рекомендацияларды иштеп чыгуу;

Тармактык курска болгон дидактикалык талаптар:

Биздин оюбузча, тармактык курс төмөндөгүдөй функцияларды аткаруусу зарыл:

- 1) Маалымат функциясы – окутуунун мазмунун ачуу, ал басма түрдө берүү же мультимедиялык каражаттарды пайдалануу аркылуу ишке ашырылат;
- 2) Студенттин окуу иштерин жетекчиликке алуу функциясы - окуунун траекториясын пландаштыруусуна жана аны ишке ашыруусуна көмөктөшүү;
- 3) Стимулдаштыруу функциясы – студенттин окууга болгон кызыгуусун күчөтүү менен окуу материалдарын өздөштүрүүсү жана кошумча адабияттарды, Интернет маалыматтарын, ар кандай жыйнактарды колдонуусу;
- 4) Өзүн-өзү текшерүү функциясы – алган билимин практикалык жактан колдонууну үйрөнүү, өзүн-өзү текшерүү, тесттик тапшырмаларды аткаруу аркылуу ишке ашырылат;
- 5) Координация функциясы – тармактык курстун структуралык элементтеринин логикалык байланыштарын түзүп студенттин адис катары билиминин өнүгүүсүн ишке ашыруу;

6) Рационалдаштыруу функциясы – бул студенттин жана окутуучунун убактыларын жана күчүн аларга ыңгайлуу туура пайдалануу;

7) Тарбиялык (дүйнө тааным) функциясы – студент тармактык курс аркылуу билим алууда илимий дүйнө таанымын кеңейтип, чыгармачыл ойлонуусун, профессионалдык маданиятын өрчүтүү менен эмоционалдык-мотивациялык чөйрөсүн курууга жетишет.

Дидактикалык маңыздын объективдүү түрдө колдонулуусу окутуучу тарабынан окуу предметин берүүдө окуу процессинин эффективдүүлүгүн өрчүтөт.

Белгилей кетүүчү нерсе, Интернет-окууда тарбиялык аспект көпчүлүк учурда байкала бербейт, башкача айтканда, тарбиялык таасир жөнүндө окутуучу менен студент бет маңдай иштеп, материалды окутуучунун өзүнөн уккан учурда, студент менен окутуучунун ортосунда кандайдыр бир мамилеси бар учурда гана сөз кыла алабыз.